

הת

סליחה, עודנו חיים!

מאת פרופ' ע. א. סימון

אירוד" בביתו. על המרק: ייסודה של העיר היהודית כרימאל בנלול. החלטנו על חמסות כרות עם הכות. פיתוח - כן, נישול - לא! ועל פניה לראש הממשלה.

בזמן שברוך אהרן על השנינו הבו לט" בסגנון הפוליטי ובמדיניותה גם בקצת עצמה ואחל לו, ש"ע" עמד לו ה"כוח" בנו העמדה דוקא בשעה "הרתגורל", אבל עם זאת הביע את החששות הכבדים שבלבו וכלב הכריז ב"אירוד" עקב הח" רעה שחלה בהיסגים היהודיים-ערביים בארץ בגלל ההחלטות-קרקע על-ידי כרימאל. הוא הדגיש את הצורך ה" חינוכי, לכצע את הפיתוח, הרצוי כשלעצמו, מדרך המיטיבה עם היהודים וערכים כאחד. לשם כך צריך להעביר תכנית מק"פ, שהיא תשפוט לב סלחתייה. לצדפי"הן של שתי קבוצות האזרחים, לפני השיבה הגיל נמשך שלושה חודשים. וראינו מה טראגדי וקבלנו הסברים אשר קיבלנו בלי ששוכנענו שהשדחתנו הם מחוסרי בסיס. זאת יש גם למר על תשובתו המתונה והאדיבה מאוד של מר אשכול מה 4.11.64. היתה זו תעוה של הא"ר מוגזזת, אמיתית מבחינה סובייקטיבית אבל ללא ראייה התואמת את חריפותו של הסכסוך.

מעניין לעיין באחת עניין, לי אחר מלחמת ששת הימים פירסמה מאמר בכמה לשונות (שחורגים גם לרביבות) בשם: "דרוש הלם חז"ר ב"ר בעשרה טעמים הצעור הצעור קונטרסיות לעשיות שלום יצוה, ה"ח כוונתי לגרום הלם חיובי למצופנים, הלומי ההלם השלילי. עליידי הגי שה תכנית מקיפה - פוליטית וכלכלית - לחיי שיתוף. הראתו, לאחר פרסומה, לשר יאאל אלוך, ר"ה הוא הגיב בצלילים: "כבר מאוחר". אה"כ סקר לי על הכניתי-הוא תכ"י נית אלון.

מרכיב מיתמים

זמן קצר אחרי פגישה זו נשא ראש הממשלה הצגה לפני חברי הכנסת של האוניברסיטה. ביוכות שלאחרית הצגתי את המצאת מאמר ר"ר מר אשכול הקשיב בדריכות, ובתשונה אחר. כמעט בלחש: זאת "הציונות הישנה היפה שלנו, אל בל..." ונדם. הצטרפתי צער רב: שמא התמצנו הודמנות אחרונה? שעותי: לאחר מלחמת יום הכ"ר פורים שוב הודמנה הודמנות. והיא עזרנה אהנו, אם כי נעשו הרבה מעשים והושעו הרבה מילים העי לזים לקלקל הסיבה הפאראדוקסית לית לסיכוי החדש טמונה בכך שניגז חוננו לא היה יומי ולא היה שלום. עכשיו נשיא מצרים אנהואר אל סאדאת היה יכול להעז לבקר שלוש פעמים בישראל: בירושלים לפני כריחת חזוה השלום, בבאר שבע ובחיפה לאחרית.

בחיפה נפגש, בין השאר, גם עם חברי חסוב של שלום-עכשיו. כנראה ידע על תנועה זו לפני שתנוע אר"צה. הוא הוסיף את בעל-שיתו לי מצרים התנועה, כי רכז ובריו, ש"ה לה וכוח לא קטנה בהבאת השלום. כל הכרעה רשאית להתנאות בדבר. עצם קיומה עזר את ייסודו או ח"י וזמן של תנועה קטנות יותר, השו" אחת למטרות דומות, אם כי כל כיוון התנועה הדתית. עוד ר"י המפלגה הפוליטית של"י תנועות יהודיות-ערביות משותפות. ארגונים ציוניים לזכויות האזרח, ניו-אייטליס קבוצת שלום-כנגב, המסייעת לברואים במאבקם הצדוק - כל אלה, כדאי להם, הוד שמירה על אויבים, לסקול כינון ארגון-נגז או יתחוק כוחנו שבמצבים הדור" שים הכרעות נוריות או גם עמידה עיקשה, לא אליטה הלילה אבל גם לא אליטה.

וקני "ברית שלום" עשו דרך א" רוכה מכח קטנה עד למרכיב פתחים בתנועות רבות-חבריים. בשעת כתיבת שורות אלה, הגיעני הודעה מ" שלום-עכשיו, להצטרף לחבר אנשים שיעזרו להם. התנועה את הכספים הרעיוני של התנועה, אולי אספר להם על "ברית שלום" שליפני 50 שנה, ונשתח על מורשתה התהו

מצינ אמנה בעלת שלושה טעמים עיקריים: טווחן סוליטו גמור לש"י העמים, עליה יהודית לפי כוח הקליטה של הארץ, הצטרפות למרות עם הארצות השכנות בעתיד.

הכנה לפתרון

אנחנו, כאמור, ציונות לוי"א ליה, אם כי חריפה. הכאנו את הט"י וטעה לפני משה שרתוק (לימים: שרת). אך ראש המחלקה הפוליטית של הסוכנות היהודית, הוא טען, בדיון שהוחלטים הערביים הם רק מן הדרג השני. ענינו שהחלטותם היהודים הם מן הדרג השלישי, לכל היותר, אבל אם הוא וחבריו יוכנסו לעובי המרסו יתכן שייצאצא שות" פים מדרג רם יותר, בכל זאת גר" חתה התצעה על הסף, אחי-עלי-פי ש" משה שרתוק נמנה עם המנהיגים המתונים ביותר במסדר הציוני.

הימים היו ימי הספר הלבן הזה, והמחלוקת על תכנית "בולטמוד" היהודי-לאומית ל" Jewish Commonwealth". קרי: למדינת יהודית, שמה, והעיקר: עמדנו בשנה הש"י לישית למלחמה העולם השנייה על כל נוראותיה ותשע שנים לאחר המחקר הנאצי.

השנה הגורלית 1933 שינתה את אופיה של ארץ-ישראל כולה: תחת עליה ציונות בטוחה במגמתה ובני לה הכשרה מתאימה, הקיטו עכשו על "ערי הארץ המוני פליטים מה" בת הסוקה האכזרית ביותר, ותחת בניין אויט ומתוכנן נעשה מאמץ הכרחי להצלה מרדה של רבבות פליטים מן המוות הכסוף. התפת חות זו גרסה משבר המור גם ב" ברית שלום". כמה מחברינו הודו תיקים והחשובים נפרדו מאתנו, אבל תרוב, שאלי השתייכתי, פעל. ב"1934 יצאתי לגרמניה רעשיתו שם כמעט שנה. מרטון בובר ביקש מפני, לקחת שנת חופש מן ההר" ראה ולסייע בידו לתקמת מפעלו ש" הוקדש ל"חינוך מבוגרים יהודים", לרבות הסבת מורים שיגורשו מבתי הספר הכלליים, לעבודה חינוכית ב" מוסדות יהודיים, בראשונה בגולה אשכנז, ואח"כ - אם יהיה אפשר - בארץ-ישראל.

השעות בכדים

לאחר הקמת המדינה וניצחוננו במלחמה הערבית-יהודית הראשונה התחדשו טרור הערבי ובר בכד האנטיסרור שלנו. עם התפטרותו של בן-גוריון דיל ועלייתו של לוי אשכול לראשות הממשלה (1963), התחיל משונה האקלים הפוליטי בארץ לטובה במידה ניכרת, אם כי לא מספיקה. עני למלחמת ששת הימים אותו הקשים העיקריים ב" וחס" שני העמים בנישיא שלטון ה" מסשל הצאי בחבלים המאוכלסים על-ידי רוב ערבי, ובעיות החייבות שהיו כרוכות בהפקעת קרקעות ע"י בית.

בקורא ותיק של מאמר הזה בו שם, שפתחו על הזכות "ברית שלום" ברשימה. בגידת האינטלק" טואלים" (מוסף, הארץ, 7.9), ב" הקטר זה היא מונה את מורי הני דולים מ" בובר דיל ו" שלום ייבדל לחיים, וגם אותי, וחוננו זוכה לש" בה רב, כקבוצת בעלת סמכות והר" קמ מסידיים, אבל באליה זו יש קרי: לדעתה אין כמותה. בומנגו ובדורג".

ירשה נא לי להשלים כמה חי מורים ולהלוק על כמה הערכות שבמאמר, אשר לחיסוריו: בין ה" אחרים, שהמחברת אינה מפלישה במסמכתה, נמצאים דוקא ראשי המדינה, והעניינים, כגון "ל מאג" גס, ש" ה" ברומן, הנריאטה סילר, רבי בנימין, ח" מ" קלוריסקי, השו" פט וליוה, גיאורג לנדאור, הרב ד" ק" וילהלם, ורנר סינסור, ויגפריד ליהקן, וראש לכל: ארתור רופין, אפסם רק עד 1931, כל אלה הלכו לעולמם. אבל יש להוסיף עליהם כמה מן החיים עוד בנינו כגון: נתן ופשי, ד"ר ש" שרשבסקי, ר"ר ברט ולטש, מ" בנוסוב, אהרון כהן, גבריאל שטרן ו"אחרים.

שתי זיקות

היא קובעת, ס"ברית שלום", ה" תה ללא השפעה ומשקל, ופועלותה הפוליטית תהיה אכזבנית. אמה-השפעתו המדינית היתה מוגבלת למדי, אבל כלל לא אספיה, ומן ה" דין להכריז בין השפעה בפועל לזמן קצר לבין "משקל" רוחני שב" כוח, שאפשר להפעילו בעתיד כפי שהפעל.

תנועה קטנה, של 3000 חברים וחומתי ביטאונה. שאיפותינו "בל" בד, השכיחה לעורר זיכות סוער על אותה, "שאלה נעלמה" (יצחק אפש" טיון ד"ל), השאלה היהודית-ערבית, ויכות המתמשך ומתחדש עד ימינו. ברית שלום" בוצחה, אבל לא פ"י שה את הרגל. הצלחנו ליצור כתובת, שבסרורנו או במפורשי, שימשה ומ" שמשה מוקד מכון לכמה ארגוני שלום, שקמו לעת מצוא, נחשז לא" חר זמן-מה, עד שפקוקם נתפס טוב על-ידי ארגונים חרשים.

כולם יחד השאירו משקע, שהצטבר ודגל ל"קדמה מורחה", ל"ללינה לי התקרבות ולשיתוף יהודי-ערבי". ל"י "אירוד", ו" שלום וביטחון", חלק מתביר, "ברית שלום" לשעבר השתתפו בכל אחד מהם, ואף באחי דום מהם, והשפיעו את השפעתם. המרכיב שאיחד את הכל היה הסיכוי נוצ העסקות או לפחות חמוש העומם שהשאלה הערבית אין לתקנה מה" שמת הציונות, ולא בלבד מבחינה ביטחונית ופוליטית, אלא דוקא מבחינה פסימית, כאחת מאבני-הב"ר חן לרמפה המוסרית.

חברי "ברית שלום" מעולם לא השתמשו בסיסמה, וזכותו ה"יסטר" רית על ארץ-ישראל, אלא ביכרו לדבר על "זיקתנו" אליה, וההבדל מחותי. שתי תרבותות לזכות בל"י דת על טריטוריה אחת, שאיננה משאירה מקום להתגדר בו לשכך השווה לך, עלולות לגרום טרגדיה לפי הגדרת ההבל "הסכסוך שהצדק בו עם כל אחד מן היריבים, בתוד טרגדיה טעין זו אהמנו חיים זה כארבעים שנה, לפחות.